

Lze měřit hladinu pomocí dvou izolovaných trubek?

Obsah

1. Úvod
2. Rozbor úlohy
3. Konstrukce
4. Elektrický obvod
5. Linearizace
6. Zpracování signálu
7. Zobrazení
8. Závěr

1. Úvod

Cíl tohoto projektu:

Modernizovat starší typ motocyklu Jawa 350

- velkou nevýhodou je absence ukazatele paliva
- kapacitní palivoměr - amatérsky snadná konstrukce
- mj. byl nahrazen mechanický otáčkoměr elektronicky

2. Rozbor úlohy

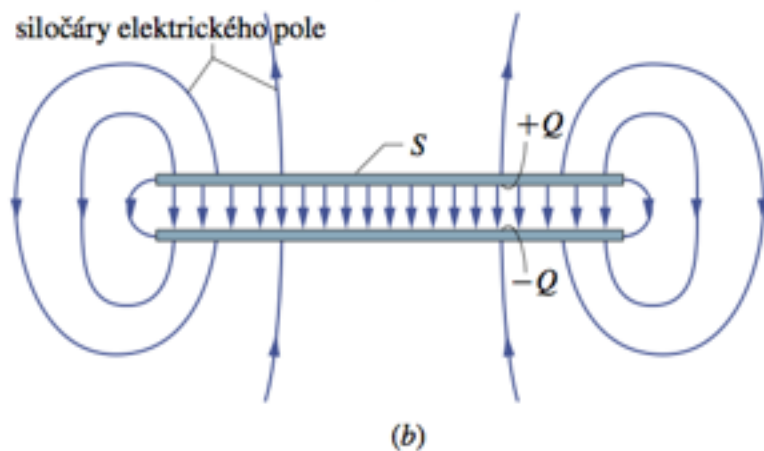
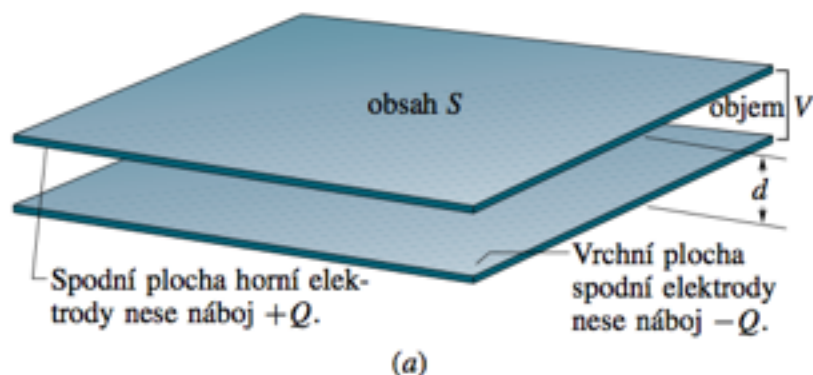

<http://www.jawamotorcycles.co.uk>

2. Rozbor úlohy

Kondenzátor a kapacita

Obr. 26.3a ukazuje velmi časté uspořádání vodičů, kterému říkáme *deskový kondenzátor*. Tvoří ho dva rovnoběžné rovinné vodiče ve vzdálenosti d , každý o obsahu S . Znak $\text{—}||\text{—}$, kterým kondenzátor znázorňujeme ve schéma-

Obr. 26.3 (a) Deskový kondenzátor tvoří dvě rovinné elektrody ve vzdálenosti d , každá má obsah S . Na přilehlých plochách nesou stejně velké elektrické náboje Q navzájem opačných znamének. (b) Elektrické pole v prostoru mezi elektrodami deskového kondenzátoru je homogenní. Taková pole zobrazujeme rovnoběžnými a stejně hustými siločárami. Zakřivené siločáry při okraji elektrod znázorňují nehomogenní elektrické pole.

$$Q=CU$$

Vztah mezi nábojem a napětím.

Halliday a kolektiv: Fyzika
kapitola 26 - Kapacita

2. Rozbor úlohy

Kondenzátor a kapacita

Tabulka 26.1 Některé vlastnosti dielektrik^a

MATERIÁL	ε_r	$\frac{E_{\max}}{\text{kV} \cdot \text{mm}^{-1}}$
vzduch ^b	1,000 54	3
polystyren	2,6	24
papír	3,5	16
transformátorový olej	4,5	
pyrex (varné sklo)	4,7	14
slída	5,4	
porcelán	6,5	
křemík	12	
germanium	16	
ethanol	25	
voda (20 °C)	80,4	
voda (25 °C)	78,5	
titanová keramika	130	
titaničitán strontnatý	310	8

Pro vakuum je $\varepsilon_r = 1$.

^a měřeno při 20 °C, není-li uvedeno jinak

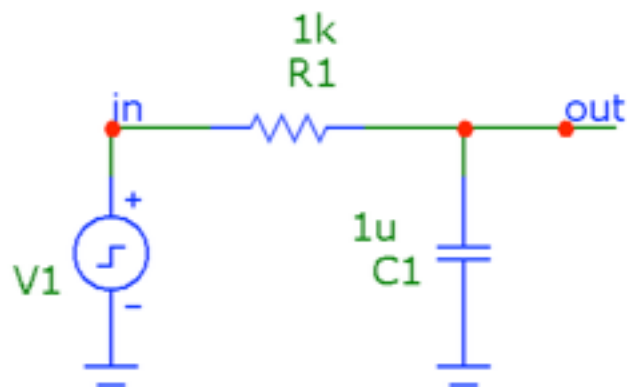
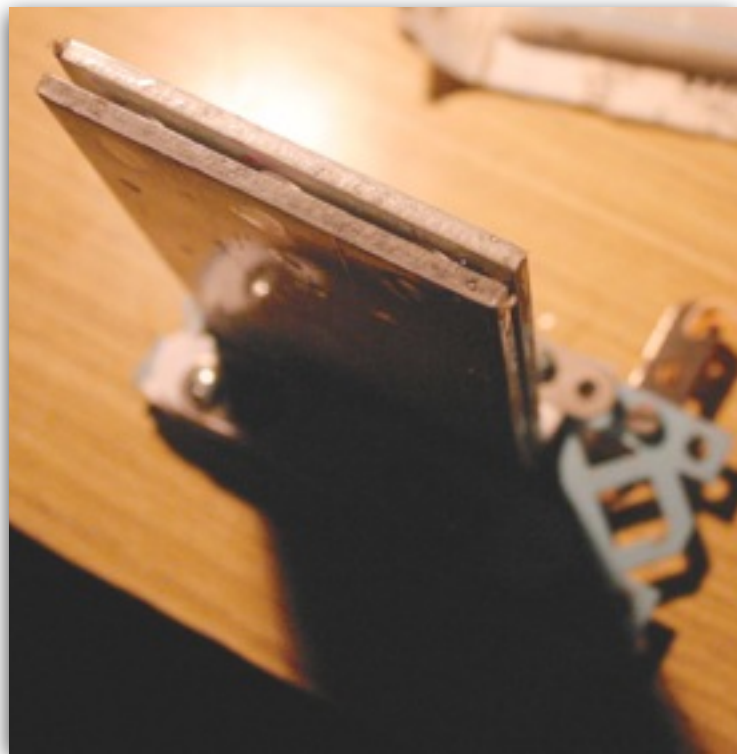
^b za normálních podmínek

benzín má relativní
permitivitu **2**

Halliday a kolektiv: Fyzika
kapitola 26 - Kapacita

2. Rozbor úlohy

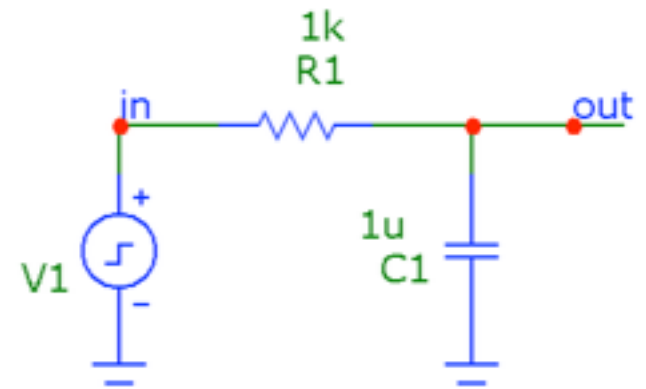
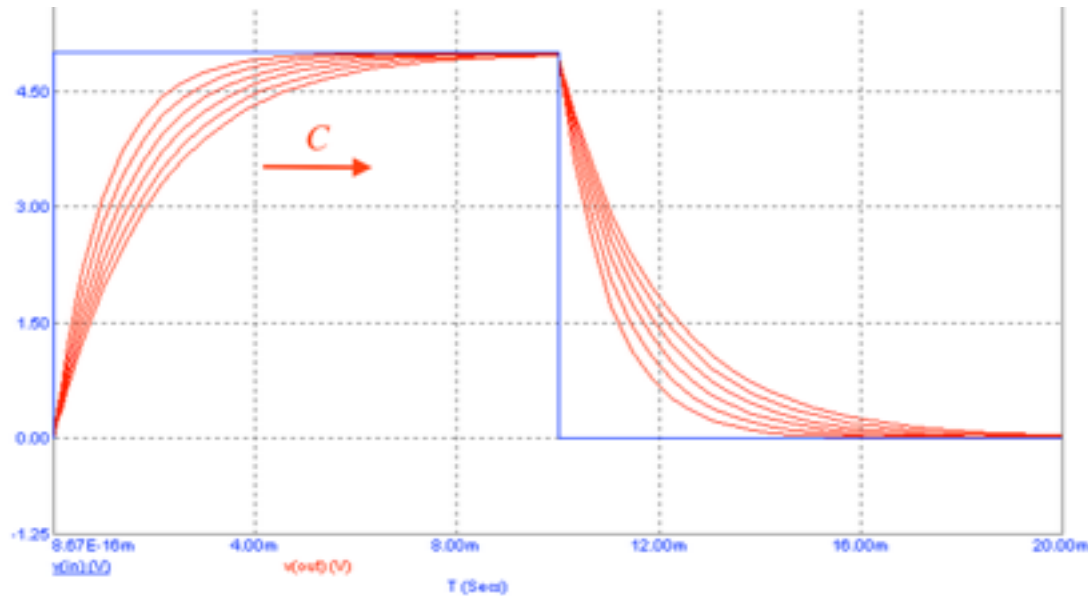
Kondenzátor a kapacita

Video

2. Rozbor úlohy

Kondenzátor a kapacita

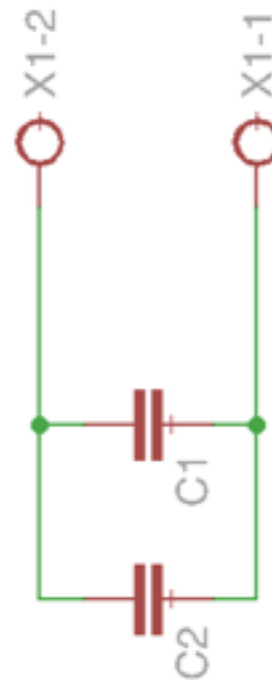
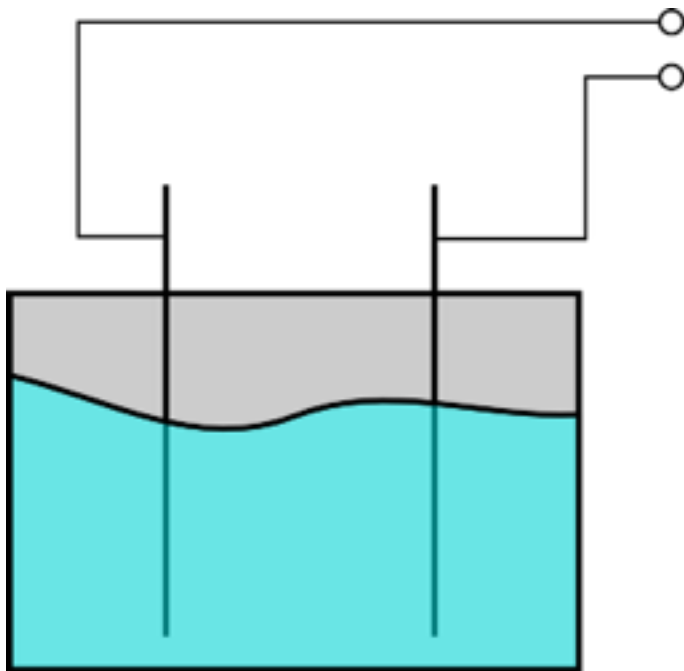

Video

2. Rozbor úlohy

Kondenzátor a kapacita

Ponořenou a vynořenou část,
lze chápat jako 2 kondenzátory
s odlišným dielektrikem

2. Rozbor úlohy

Kondenzátor a kapacita

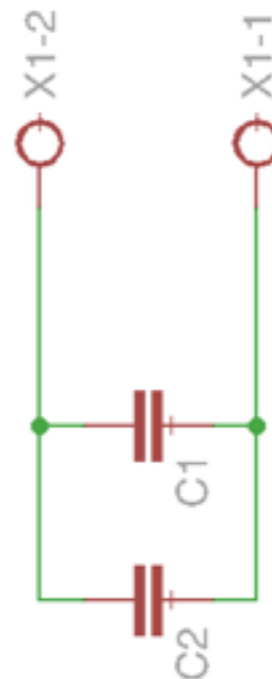
$$C = \varepsilon_r \cdot C_0 \cdot p + C_0(1 - p)$$

$$C = C_0(\varepsilon_r - 1)p + C_0$$

kde p - poměr hladiny

C_0 - kapacita bez paliva

ε_r - relativní permitivita

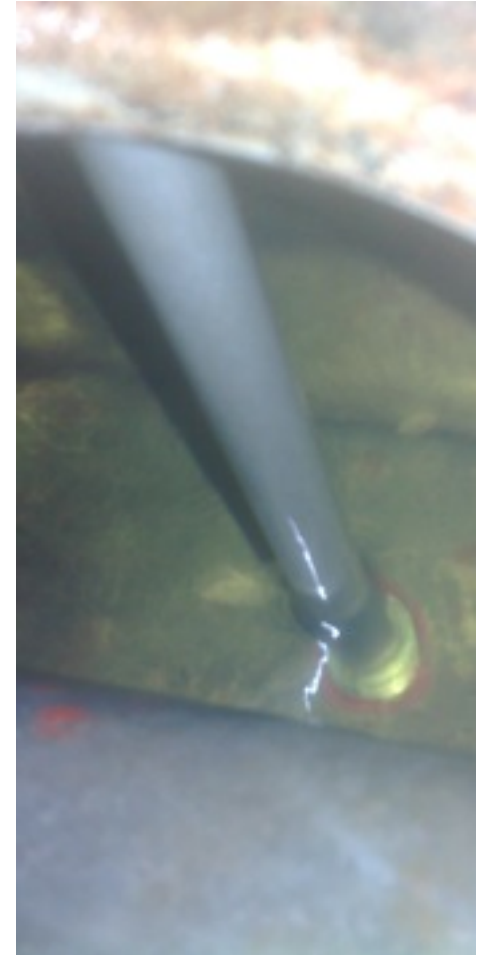

Ponořenou a vynořenou část,
lze chápat jako 2 kondenzátory
s odlišným dielektrikem

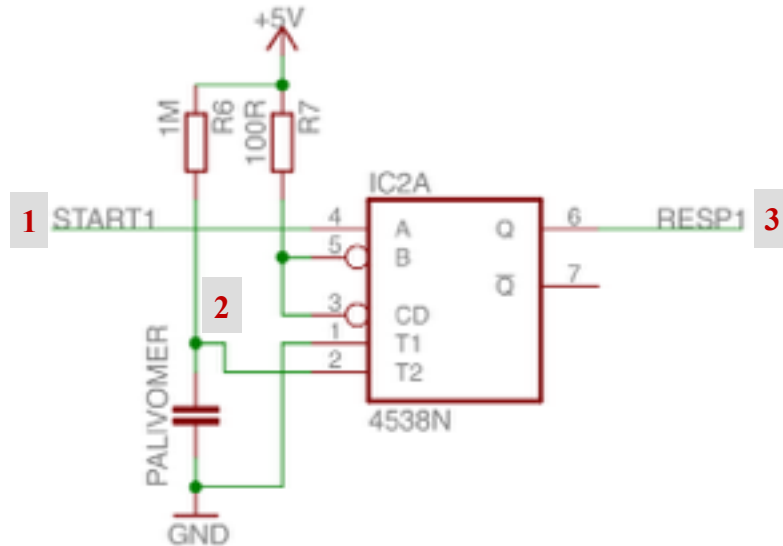
3. Konstrukce

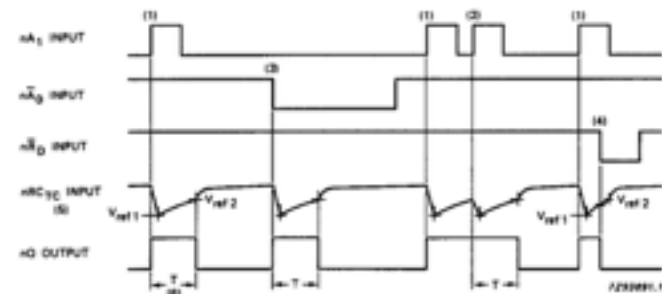
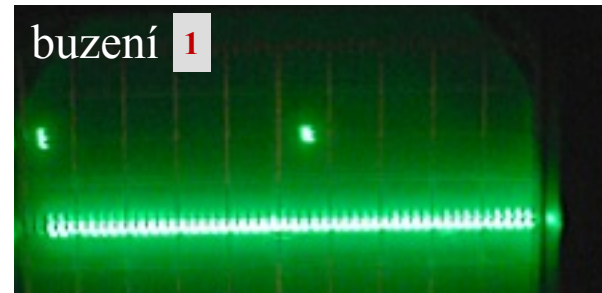
- Dvě soustředné trubice z eloxovaného hliníku
- Vnější trubice je opatřena otvory
- Palivo může vtékat do prostoru mezi trubicemi
- Trubice slouží jako elektrody kondenzátoru

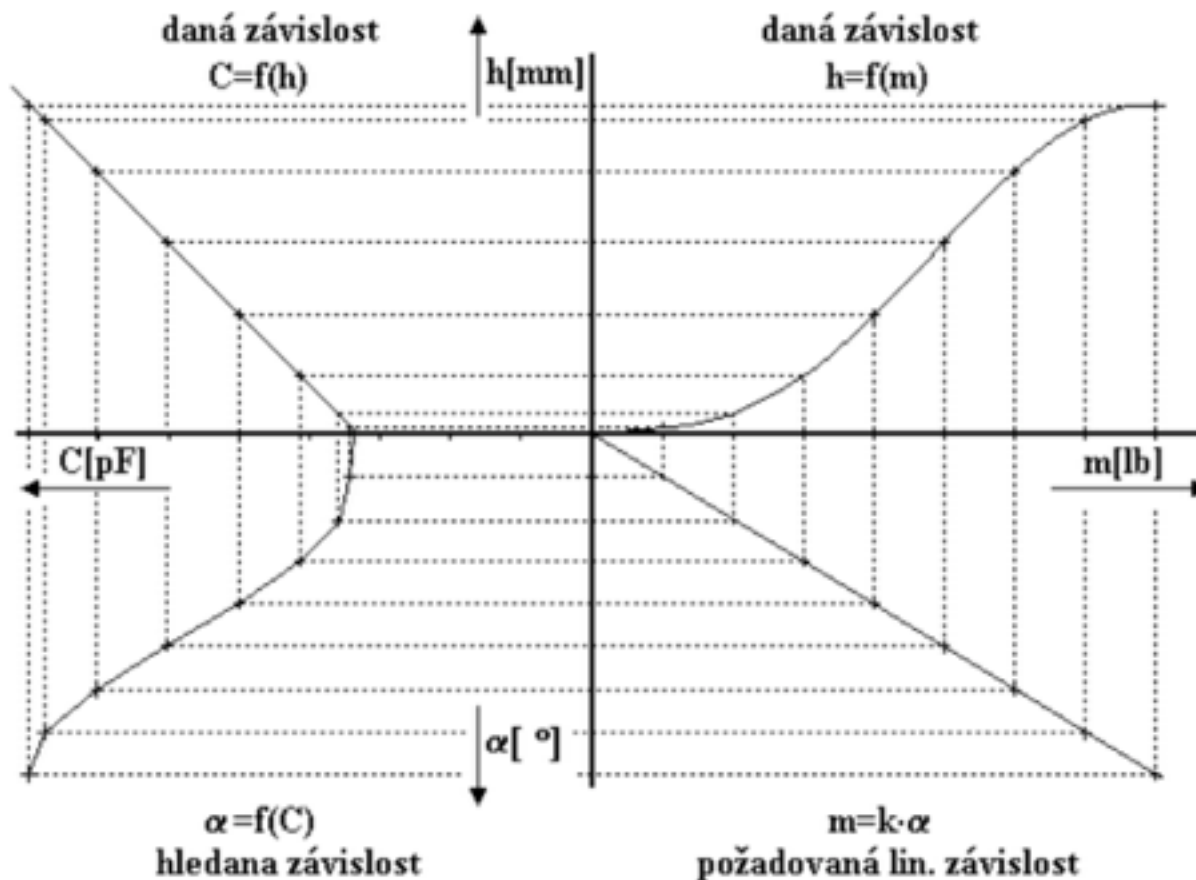
4. Elektrický obvod

- monostabilní klopný obvod
- odezva je přímo úměrná kapacitě
- převádí kapacitu na čas
- doba impulsu je vyhodnocena počítačem

5. Linearizace „litrování“

obr. 2. Linearizace objemové charakteristiky nádrže

Rudolf Jalovecký, Jan Čižmár, Jiří Pařízek:

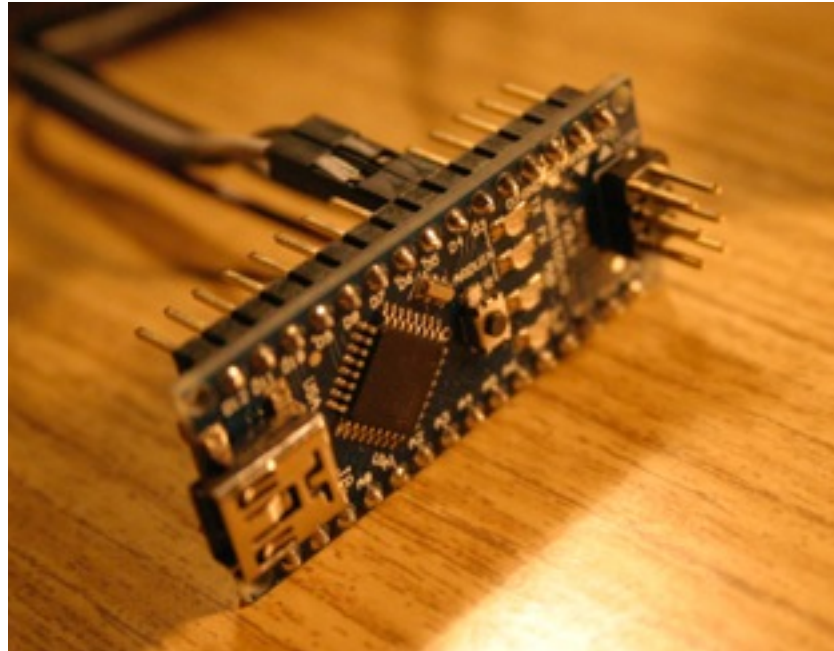
Souprava na měření tekutých médií nové koncepce pro moderní letoun

5. Linearizace „litrování”

- **litrování**
- nádrž se postupně plní definovaným objemem
- sleduje se odezva a sestaví se nelineární závislost
- v naší aplikaci byla nelinearita pod rozlišením

6. Zpracování signálu

- **jednočipový počítač**
- je možné upravit funkci změnou SW
- umožňuje linearizaci senzoru (hladinu na objem)
- zobrazení, zabezpečení, diagnostiku a další funkce

7. Zobrazení

- **Ukazatelé**
- servomotorky se zpětnou vazbou - ručičkové ukazatelé
- pro otáčka a palivo
- řízené z JČP

8. Závěr

- Použití kondenzátoru jako snímače je jednoduchá a ověřená metoda.
- Kondenzátor se konstruuje lépe, než plovákové systémy.
  - Nemá pohyblivé části, je tak odolnější proti otřesům.
  - Použití: letadla, závozní a nákladní automobily
- S použitím JČP je možné linearizovat závislosti a snadno zobrazit stav paliva

Děkuji za pozornost